

INFORMAČNÝ LIST PROJEKTU

INVESTÍCIE A TVORBA CIEN V PODNIKOV VODOVODOV A KANALIZÁCIÍ

PRODUKTY A AKTIVITY

DRP, PODNIKY VAK A ICH INVESTÍCIE, PREVÁDZKOVÉ NÁKLADY A CENY

Znižovanie biologického znečistenia a toxických látok v povodí Dunaja, ktoré pochádza z mestských odpadových vôd, je hlavným cieľom aktivity Danube Regional Project (DRP), ktorého nositeľom je UNDP-GEF. Logickým nástrojom k zníženiu znečistenia je schopnosť obecných samospráv a krajov poskytovať a finančne zabezpečovať spoľahlivé služby spojené s prevádzkou vodovodov a kanalizácií pre verejnú potrebu. K dosiahnutiu týchto cieľov bolo v rámci DRP vyvinutých množstvo produktov a bola realizovaná rada aktivít, ktoré sú k dispozícii všetkým kľúčovým aktérom v jednotlivých krajinách v povodí Dunaja.

PRE KOHO SÚ PRODUKTY DRP PRÍNOSOM?

Zodpovedáte za odhad dopadov nových investícií (do vodovodov, kanalizácií, ČOV) na hospodárenie podnikov VaK v povodí Dunaja? Alebo musíte uskutočniť rozhodnutia, či by sa takéto investície vôbec mali realizovať? Alebo ste zodpovední za vytvorenie alebo realizáciu postupov súvisiacich so znižovaním znečistenia vodných tokov mestskými odpadovými vodami v povodí Dunaja na celoštátnej alebo miestnej úrovni? Tým, ktorí si na tieto otázky odpovedia „áno“, sme schopní pomôcť. Jedná sa predovšetkým o:

- > manažment podnikov VaK,
- > zástupcov štátnej správy, ktorí sú zodpovední za tvorbu alebo implementáciu legislatívy súvisiacu so znižovaním znečistenia vôd obcami,
- > zodpovední pracovníci na úrovni obcí,
- > mimovládne organizácie zamerané na ochranu životného prostredia, predovšetkým na znečistenie vôd.

AKÉ PRODUKTY A VÝSTUPY AKTIVÍT SÚ K DISPOZÍCII?

1. ŠTÚDIA

Štúdia 1: Hodnotenie a návrh cien vodného a stočného a poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd v povodí Dunaja. Časť 1: Všeobecný prehľad problematiky a zhrnutie reformných návrhov (Assessment and Development of Municipal Water and Wastewater Tariffs and Effluent Charges in the Danube River Basin: Volume 1: An Overview of Tariff and Effluent Charge Reform Issues and Proposals).

Obsah: Štúdia je komplexným prehľadom o stave zdrojov pitnej vody a nakladania s mestskými odpadovými vodami v siedmych krajinách v povodí Dunaja: v Bosne a Hercegovine, Bulharsku, Chorvátsku, Českej republike, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku. Štúdia zhrňuje teóriu a prax oceňovania služieb súvisiacich s dodávkami pitnej vody a odkanalizovaním. Ďalej predstavuje rôzne možné formy poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd, ako aj návrhy zmien v oblasti účtovníctva, financovania a manažmentu podnikov VaK. Jedná sa o cennú príručku pre tvorcov politiky v tomto sektore, riadenie podnikov VaK a miestnych zástupcov. Uvedené informácie môžu byť prínosom pre kohokoľvek, kto sa zaujíma o efektívne poskytovanie verejných služieb súvisiacich s vodou a o náročnú úlohu podnikov VaK dosiahnuť zníženie negatívneho vplyvu mestských odpadových vôd na vodné prostredie.

Štúdia 2: Hodnotenie a návrh cien vodného a stočného a poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd v povodí Dunaja. Časť 2: Špecifické problémy jednotlivých krajín a navrhované reformy poplatkov a cien (*Assessment and Development of Municipal Water and Wastewater Tariffs and Effluent Charges in the Danube River Basin: Volume 2: Country-Specific Issues and Proposed Tariff and Charge Reforms*).

Obsah: Druhá časť pozostáva z troch dokumentov pre každú z hore uvedených krajín (spolu 21 správ), ktoré v rôznej miere podrobne popisujú fungovanie systémov vodovodov a kanalizácií pre verejnú potrebu. Prvý dokument obsahuje profil danej krajiny a popisuje právny, ekonomický a inštitucionálny rámec sektoru VaK. Obsahuje tiež základné údaje o tomto sektore, o poskytovateľoch verejných služieb, ako aj kľúčové politické otázky a problémy, ktorým sa bude musieť v rámci sektoru VaK venovať pozornosť. Druhý dokument predstavuje prípadovú štúdiu pre jeden konkrétny podnik VaK v každej krajine, vrátane výsledkov počítačového modelu a návrhu konkrétnych reforiem vzťahujúcich sa k danému podniku. Pre spracovanie údajov bol použitý model ASTEC (viď ďalej). Tretí dokument je stručným zhrnutím predchádzajúcich dvoch správ a zameriava sa na kľúčové problémy, ktorých sa pojednávalo v profiloch jednotlivých krajín a prípadovej štúdií.

Všetky štúdie sú dostupné na internetových stránkach DRP1:

http://www.undp-drp.org/drp/activities_1-6_-7_tariffs_and_charges.html

2. ASTEC

ASTEC je model vo formáte MS Excel, ktorý dokáže v širších súvislostiach skúmať interakcie cien služieb podnikov VaK s investičnými stratégiami, štruktúrou nákladov, chovaním spotrebiteľov a fyzikálnymi podmienkami. ASTEC bol úspešne použitý v mnohých prípadoch ako nástroj na podporu rozhodovania pri testovaní nových podôb cien, investičných stratégiách a iných zmien v podnikoch VaK.

Produkty vytvorené rámci DRP zahŕňujú: (1) Model ASTEC, (2) Informačný list o modeli ASTEC a (3) Užívateľský manuál pre ASTEC.

3. INFORMAČNÝ LIST ZHRŇUJÚCÍ NÁVRHY REFORIEM

Jedná sa o stručný popis, ktorý poskytuje prehľad reforiem, ktoré môžu podniky VaK využiť, aby dosiahli vyššiu efektívnosť prevádzky, zníženie nákladov, zlepšenie kvality služieb alebo vyššie tržby. Zavedenie týchto reforiem môže zvýšiť schopnosť podniku VaK úspešne zúročiť investície do čistenia odpadových vôd. Každý návrh reformy je doplnený krátkym popisom. Detailný popis návrhov možno nájsť v Štúdií 1 (viď vyššie).

---

¹ Štúdia obsahujúca informácie o SR je tiež k dispozícii na: <http://www.acesr.sk/kalendar.aspx?id=118>

4. SEMINÁRE K ROZŠÍRENIU POVEDOMIA A ŠKOLENIA V JEDNOTLIVÝCH KRAJINÁCH

V rokoch 2004 – 2005 sa v jednotlivých krajinách konalo niekoľko seminárov a školení. Ich cieľom bolo prediskutovať návrhy reforiem (výstupy národných štúdií) a zvýšiť povedomie o činnostiach a produktoch projektu DRP, predovšetkým modelu ASTEC. Akcie sa konali v Bosne a Hercegovine, Bulharsku, Chorvátsku, Českej republike, Maďarsku, Rumunsku, Srbsku a Čiernej Hore a na Slovensku. Medzi účastníkmi seminárov boli zástupcovia podnikov VaK, politickí predstavitelia ako aj zástupcovia akademickej sféry. Ďalšie akcie k rozširovaniu povedomia o aktivitách DRP a školenia na národnej a medzinárodnej úrovni sú plánované na roky 2006 – 2007.

5. PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE

Pomocou krátkych prípadových štúdií je predstavená praktická aplikácia modelu ASTEC a podľa nej pripravených reforiem v dvoch pilotných oblastiach - Karlovac v Chorvátsku a Pitesti v Rumunsku.

6. REPORTÁŽ Z DRUHEJ STRANY

Reportáž obsahuje pohľad na problematiku znižovania znečistenia vody zvýšením úrovne čistenia mestských odpadových vôd v povodí Dunaja očami manažéra podniku VaK v Chorvátsku.

7. PUBLIKACIE

V národných a medzinárodných periodikách boli publikované články súvisiace s aktivitami DPR a ich výsledky. Jednalo sa napr. o:

- > 'Danube Watch', časopis Medzinárodnej komisie pre ochranu rieky Dunaj (International Commission for the Protection of the Danube River – ICPDR), *Paying the price for clean water.*
- > '7 days', chorvátsky týždenník. *Karlovac is the biggest Croatian polluter of the Danube River.*
- > 'Voda za Horata' v Bulharsku. *Danube Regional Project: Water and Wastewater Tariffs and Charges*
- > „Cenotvorba vodohospodárskych služieb“, *Vodní hospodárství 6/2005, p.180-182*

8. INTERNETOVÉ STRÁNKY

Všetky dokumenty a informácie o pripravovaných aktivitách sa nachádzajú v sekcii 'Wastewater Tariffs and Charges' na stránkach DRP,

http://www.undp-drp.org/drp/activities_1-6_-7_tariffs_and_charges.html

KONTAKTY

www.icpdr.org

www.undp-drp.org